

Datum 15 maj 2014
Reviderad 19 juni 2014

Antagen RF 27 oktober 2014 § 14

Arbetsmarknadspolitisk strategi för Region Gotland

Inledning

Syftet med Region Gotlands arbetsmarknadspolitiska strategi är att fastställa den politiska viljeinriktningen för arbetet inom det arbetsmarknadspolitiska området. Den arbetsmarknadspolitiska strategin syftar också till att tydliggöra möjligheter och avgränsningar inom området och på så sätt skapa förutsättningar för att ta beslut om kommande arbetsmarknadsinsatser och samverkansaktiviteter med andra parter. Strategin följs upp och revideras i anslutning till att överenskommelsen mellan Region Gotland och Arbetsförmedlingen gällande praktikplatser, följs upp. Detta kommer att ske första gången i september 2014.

Flera av nämnderna inom Region Gotland har i uppdrag att arbeta med arbetsmarknadspolitiska frågor. För att nå det gemensamma målet är det dock viktigt att alla nämnder inom Region Gotland tar ett gemensamt ansvar och bidrar till att följa de arbetsmarknadspolitiska strategier som tagits fram.

Vision Gotland 2025

Den arbetsmarknadspolitiska strategin utgår från Region Gotlands övergripande vision. Visionen säger att Gotland är Östersjöregionens mest kreativa och magiska plats präglad av närhet, hållbar tillväxt och fylld av livslust. Fem övergripande mål finns uppsatta för att nå visionen, ett av dem är att gotlänningarna har bra hälsa och mår bäst i landet, ett annat mål är att gotlänningarnas välbefinnande hör till de bästa i landet.

En förutsättning för välbefinnande är arbete. Arbete är en viktig arena för ett samhälleligt deltagande och är därmed av stor betydelse för individens utveckling och välfärd. Ett arbete ger social förankring, strukturerar vardagen, skapar delaktighet och ger sociala relationer. Deltagande på arbetsmarknaden är också en förutsättning för att kvalificera sig till en stor del av de skydd som socialförsäkringarna ger. Den viktiga grunden för detta är grundskolan och gymnasiet. Att se till att så många unga som möjligt når grundskolans mål och fullföljer en gymnasieutbildning är mycket väsentligt för Gotlands framtid. Arbetsmarknadspolitik kan ses som de insatser och program, vid sidan av

passiva insatser så som arbetslöshetsersättning, som riktas till arbetslösa för att förbättra deras möjligheter att finna en sysselsättning.

De arbetsmarknadspolitiska strategier som presenteras i detta dokument kan ses som delmål i det gemensamma arbetet för att nå Vision Gotland 2025.

Regions Gotlands arbetsmarknadspolitiska strategi

För att bli lyckosamma i arbetet med arbetsmarknadspolitiska insatser är samarbete över förvaltningsgränser och samverkan med andra parter nödvändigt och ska följa innehållet i denna strategi. De strategier som Region Gotland har identifierat för sin arbetsmarknadspolitik är följande:

- De åtgärder och insatser som genomförs ska bidra till att sänka försörjningsstöden
- Arbetsmarknadsinsatser ska ha som mål att leda till arbete för varje deltagande individ
- Ungas etablering på arbetsmarknaden ska prioriteras
- Barn och unga som inte fullföljer grund- och gymnasieskola ska prioriteras
- Arbetsmarknadsinsatser som erbjuds ska medverka till att öka sysselsättningen
- Insatser som innebär utbildning och kompetensutveckling ska prioriteras
- Gotlands och Region Gotlands kompetensförsörjningsbehov ska beaktas vid beslut om arbetsmarknadsinsatser
- Tidiga insatser ska prioriteras såsom exempelvis sommarjobb för unga
- Ett intersektionellt perspektiv ska genomsyra all arbetsmarknadspolitisk verksamhet

Vidare finns några aspekter som bör tas i beaktande; de arbetsmarknadsinsatser som Region Gotland erbjuder ska utformas med ett inkluderande förhållningssätt. En mångfald på arbetsmarknaden bidrar till ett hållbart samhälle och långsiktig kompetensförsörjning.

Alternativa finansieringsformer, såsom projektmedel, kan möjliggöra utveckling av befintliga verksamheter samt att prova nya arbetssätt.

Verksamheter för arbetsmarknadsinsatser bör i de fall det är möjligt organisatoriskt placeras under Arbetsmarknadsenheten inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen för synergieffekter.

Ansvarsfördelning mellan stat och kommun

Det statliga ansvaret

Staten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken. Riksdag och regering anger vilka mål arbetsmarknadspolitiken ska ha och Arbetsförmedlingen är den myndighet som omsätter detta i praktisk handling. Arbetsmarknadsansvaret är statligt men kommunen har blivit en allt viktigare aktör när det gäller arbetsmarknadsinsatser på lokal nivå. Målen för arbetsmarknadspolitiken är nationella men utan medverkan från näringsliv och offentlig sektor på lokal nivå kan de inte uppnås.

Kommunernas roll

Kommunens formella ansvar för arbetsmarknadspolitiken är begränsat men det är ändå viktigt att ta ett stort ansvar för insatser på lokal nivå. Ett högt engagemang är viktigt utifrån att arbetslöshet är kostsamt för kommunen. Vid hög arbetslöshet sjunker skatteintäkter och kostnader för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder ökar.

Kommunen har genom lagen (1044:475) om arbetslöshetsnämnd getts viss allmän kompetens att agera för att hindra arbetslöshet. Uppgiften är att främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av det. Inom Region Gotland är det Regionstyrelsen som har uppdraget.

I januari 2008 gavs kommuner möjligheter att anordna aktiviteter för arbetslösa. Lagtexten ingår nu i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter: 6 kap 2 §. Kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Kommunallagen

Kommunallagen ger kommunen ett stort utrymme att bestämma vilken verksamhet de vill bedriva inom ramen för sin allmänna kompetens: 2 kap 1§. Kommunen får själv ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar och som inte skall handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan. En antagen finansieringsprincip innebär att det för alla nya uppgifter som staten ålägger kommunerna ska medfölja statlig finansiering.

Socialtjänstlagen

Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att enskilda individer får det stöd och den hjälp de behöver samt att främja människors aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten har också ett grundläggande ansvar för att främja den enskildes rätt till arbete och utbildning.

Socialnämndens ansvar inom Region Gotland

Socialnämnden ansvarar för kommunens mottagande av flyktingar. Socialnämnden ansvarar också för behov enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade av arbetsmarknadsinsatser på individ- och gruppnivå.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvar inom Region Gotland

Inom Region Gotland har Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvaret för kommunens arbetsmarknadspolitiska åtgärder på individnivå.

Vuxenutbildningsförordningen

Målet för den kommunala vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling" 20 kap § 2.

Det kommunala informationsansvaret

Lagen innebär att kommuner har skyldighet att löpande hålla sig informerad om vad kommunens ungdomar som inte går i gymnasieskolan och ännu inte fyllt 20 år är sysselsatta med, i syfte att erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder.

Näringslivsutveckling och arbetsmarknadspolitik

En förutsättning för arbete och fler arbetstillfällen är tillväxt. I Gotlands Näringspolitiska program identifieras kompetensförsörjning som ett utvecklingsområde för att generera tillväxt i näringslivet.

Kompetensförsörjning innebär bland annat att rusta människor utanför arbetsmarknaden att få de kompetenser som behövs på arbetsmarknaden.

Uppdraget att arbeta med näringslivsutveckling och kompetensförsörjning har näringslivsenheten inom Region Gotland och den regionala kompetensplattformen.

Bilaga 1

Pågående arbetsmarknadsinsatser inom Region Gotland

Pågående arbetsmarknadsinsatser inom Socialförvaltningen

BAS-team

BAS-teamet är en samordning av verksamheter inom socialförvaltningen som innebär bedömning och placering. Verksamheter riktar sig till personer i behov av sysselsättning, daglig verksamhet eller arbetsträning.

Daglig verksamhet

Verksamhet anpassad till enskildas behov och delaktighet, innebär daglig verksamhet enligt LSS. Lagen ger vuxna personer med utvecklingsstörning, autism eller hjärnskada rätt till daglig verksamhet.

Sommarjobb för ungdomar

Region Gotland erbjuder drygt 200 sommarjobb för ungdomar som tillsätts efter en behovsskala.

Enheten för stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar, EPS

Verksamheten ger personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning ett individuellt anpassat stöd som syftar till en förbättrad livssituation. Insatserna beviljas enligt Socialtjänstlagen och är främst boendestöd och sysselsättning.

Jobbsam och samordningsförbundet Finsam

Den 1 oktober 2013 startade JobbSam med stöd från Finsam Gotland. Inom denna verksamhet är syftet att genom flerpartssamverkan för Finsams parter nå kortaste vägen mot arbete eller studier för en individ.

Utveckling av sociala företag inom samordningsförbundet Finsam

Projektet syftar till att öka kunskapen om socialt företagande i regionen. Projektet ska leda till att fler individer får möjlighet till arbete och egen försörjning i arbetsintegrerade sociala företag.

Samarbete mellan Socialförvaltningen, Skogsstyrelsen och Röda korset

Tio personer har fått anställning hos Skogsstyrelsen och Röda korset, dessa verksamheter fakturerar sedan Socialförvaltningen för lönekostnaderna.

Pågående arbetsmarknadsinsatser inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

KomVux

Den kommunala vuxenutbildningen vänder sig i huvudsak till personer över 20 år och erbjuder utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, svenskaundervisning för invandrare (SFI), yrkesutbildningar och distansutbildningar. Inom Komvux finns även praktiksamordning i samarbete med näringslivet med särskild inriktning för SFI samt en utökad lärlingssatsning.

Introduktionsprogram

Introduktionsprogram kan erbjudas den som inte är behörig till gymnasieskolan. Det finns fem olika introduktionsprogram, vilket eleven kan välja beror på hur många ämnen som saknas och vilket nationellt program eleven vill komma in på. Styrkor och behov samt en individuell studieplan upprättas som visar vad utbildningen ska innehålla.

Gotlands folkhögskola

Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) riktar sig till arbetssökande mellan 16-24 år och arbetssökande inom jobb och utvecklingsgarantin som fyllt 25 år och som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan.

Enter- allmän folkhögskolekurs

Utbildning riktad till unga med Aspergers syndrom. Syftet är att öka studiekompetensen, finna en ingång till arbetslivet samt att förbättra och träna den sociala kompetensen i olika situationer.

Arbetsmarknadsenhet, Steget

Tillsammans med Arbetsförmedlingen hjälper praktiksamordningen ”Steget” arbetssökande att hitta bland annat arbetspraktik-, arbetstränings- och sysselsättningsplatser samt offentligt skyddade arbeten i någon av Region Gotlands egna verksamheter.

Livskraft

ESF- finansierad kurs som erbjuds till personer behöver kraft för att hitta nya öppningar i sitt liv, behöver stöd och handledning samt står långt från arbetsmarknaden, är sjukskriven eller har aktivitetsersättning.

Ungdomskraft

Ungdomskraft hjälper personer mellan 16 och 24 år som avbrutit gymnasiestudierna, saknar fullständiga betyg och sysselsättning. Ungdomskraft är ett samverkansprojekt mellan framförallt Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och Socialtjänsten, och det kommunala

uppföljningsansvaret är förlagt dit. Verksamheten kommer att peranentas från och med 2015.

Pågående arbetsmarknadsinsatser inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Rehabkoordinatorer

Det finns vid alla Gotlands vårdcentraler en rehabkoordinator som har i uppgift att ge stöd till patienter som riskerar lång sjukskrivning. Arbets sättet är samordning och kontakt med Försäkringskassan, Arbetsförmedling och socialtjänst.

Övergripande insatser för arbetsmarknadsfrågor

Arbetsmarknadsforum

Arbetsmarknadsforums uppdrag är att skapa ett regioninternt forum där arbetsmarknadsfrågor diskuteras för en gemensam utgångspunkt och tydligare dialog med omgivande aktörer samt att identifiera samverkansområden inom regionen. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen och Ledningskontoret ingår i forumet.

Ledningskontoret

Inom ledningskontoret finns en tjänst tillsatt för att arbeta med strategiska arbetsmarknads- och kompetensförsörjningsfrågor.

Samordningsförbundet Finsam Gotland

En stor del av Finsams målgrupp står utanför arbetsmarknaden. Finsam arbetar i sina projekt och verksamheter med olika insatser för att ge möjlighet till arbete eller studier. Utifrån ett samhälls -och individperspektiv är arbete eller studier en viktig förutsättning för att inte hamna i utanförskap.

Finsam Gotland är ett samarbete mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Gotland. Från Region Gotland finns i styrelsen för Finsam Gotland två regionråd representerade, Socialdirektören, Hälso- och sjukvårdsdirektören och chefen för Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen är adjungerade till Finsams styrelse. I Finsam Gotlands utvecklingsgrupp finns representanter från Ledningskontoret, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt Socialförvaltningen. I Finsam Gotlands kompetensgrupp finns från Region Gotland representanter från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Socialförvaltningen.

Finsam finansieras till hälften av medel från Region Gotland. Den andra hälften med medel från staten.